

Kljub težkim gospodarskim razmeram smo v prvem polletju 1983 dosegli zadovoljive proizvodne in poslovne rezultate

Še vedno smo v vrtincu težkih, kriznih gospodarskih razmer v svetu in pri nas v Jugoslaviji. Naj omenim le nekaj kritičnih dejstev našega gospodarskega trenutka:

1. inflacijska gibanja nenehno naraščajo in ogrožajo standard delovnih ljudi;
2. proizvodnja v industriji stagnira zaradi pomanjkanja osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala;
3. povečuje se število nezaposlenih;
4. družbena produktivnost je v upadanju;

5. povečujejo se izgube v gospodarstvu;
6. dinarska in devizna likvidnost se poslabšujeta;
7. mednarodna menjava s tujino na konvertibilno področje se ne povečuje skladno s predvideno;
8. devizni dolg do tujine se ne zmanjšuje, temveč povečuje;
9. splošna in skupna poraba naraščata nad predvidene okvire (porabimo več kot ustvarimo);
10. pristop k razreševanju gospodarskih razmer je preveč administrativen — birokratski in premalo samoupraven, v katerem naj bi delavci v združenem delu imeli odločujočo vlogo.

Počitnice v Novigradu

Marija Flus je ena izmed triinštiridesetih, ki letos brezplačno letujejo (stroške krije sindikat PL) v našem počitniškem domu. Letovala je v prvi izmeni, od 16. do 25. junija. Sprva je imela sicer slabo, hladno vreme, na koncu pa je toplo sonce to napako popravilo in Marija je prinesla s seboj lepe vtise.

»Kar ostala bi še, pa ni bilo prostora.« Malo je še potožila, ker je stranišče precej daleč od hišice — (v kateri je prebivala), posebno prve dni, ponoči, ko še niso gorele svetilke, je bilo to še bolj nerodno. Potem je bilo že bolje. V tednu dni ni bila niti enkrat v mestu, saj je še za bližnjo okolico v Pineti primanjkovalo časa.

Z letovanja se je vrnila polna elana in delovne moči. »Lažje delam. Letovanje, čeprav kratko, mi je koristilo«, je povedala na koncu.

Naštete težke gospodarske razmere, ki so v povojnem obdobju najbolj zaskrbljujoče, in ki zahtevajo odločne rešitve in iskanja poti, da se izvlečemo iz akutnega gospodarskega položaja, so zahtevale tudi v našem vsakodnevnem delovanju v kolektivu vrsto konkretnih rešitev, da ne bi prihajalo do

(Nadaljevanje na 2. strani)

Marija Flusova na svojem delovnem mestu.

V TEJ ŠTEVILKI

- Sklic SDS — na 3. strani.
- Pospešeno do nove ocenitve del in nalog in do sistema delitve sredstev za osebne dohodke — na 4. strani.
- Kaj bomo gradili? Investicija — na 5. strani.
- Manj izgubljenih dni zaradi bolezni kot lani — na 5. strani.
- Srečanje naših mladincev z mladimi iz Dekorativne — na 6. strani.
- Tokrat je bila smrt na železniških tirih prizanesljiva, toda ne bo vedno tako — na 9. strani.
- Preberite tudi druge prispevke!

Kljub težkim gospodarskim razmeram smo v prvem polletju 1983 dosegli zadovoljive proizvodne in poslovne rezultate

(Nadaljevanje s 1. strani)

zastojev v proizvodnji, zmanjšanja produktivnosti dela in zmanjšanja dohodka, s tem pa tudi do zmanjšanja standarda delavcev.

Zavedajoč se tega, smo pravočasno ukrepali, in si oskrbeli osnovno surovino ter omogočili več ali manj normalno proizvodnjo, katera je v prvem polletju večja kot je bila v letu poprej in večja kot smo jo planirali. Že lansko leto smo najeli finančni kredit v Italiji v vrednosti 850 mlj Lit za uvoz 370 t leakrilnega vlakna. Pri firmi Höchst smo najeli komercialni kredit v vrednosti 1.300.000 DM za uvoz 300 t sintetičnega vlakna Dolan. V letošnjem letu smo oskrbeli terminski nakup deviz pri Jugobanki v vrednosti 750.000 USA \$ za uvoz 470 t turškega bombaža. Sklenili smo pogodbe z Direkcijo materialnih državnih rezerv za dobavo cca 700 t bombaža. Združevali smo devize z našimi kupci, da smo poleg pravočasnega vračanja dol-

gov za najete kredite lahko tudi tekoče nabavljali surovine. Skupaj s kupci smo realizirali kompenzacijske posle za uvoz bombaža. V večji meri smo se vključili v maloobmejni promet z Italijo in povečali uvoz sintetike. Sklenili smo pogodbo za predelavo bombaža za potrebe naše Jugoslovanske armije, kakor tudi več aranžmajev za predelavo sintetike itd.

Vse omenjene akcije smo upešno rešili in kot že rečeno, če jih ne bi, bi prišlo tudi v naši proizvodnji do zastojev, kot v mnogih delovnih kolektivih.

DOSEŽENA PROIZVODNJA

Čeprav še nimamo dokončnih in točnih podatkov o doseženi proizvodnji za prvo polletje, je ocena toliko točna, da je lahko primerljiva z doseženo proizvodnjo v preteklem letu in s planirano:

Iz omenjenih podatkov vidimo, da smo v proizvodnji enojne preje dosegli v letoš-

Produkcija predilnice v tonah					
	1982	plan 1983	doseženo 1983	I-VI 1983 I-VI 1982	I-VI 1983 plan 1983
Mikana bombažna preja	1578	1537	1595	101	104
Česana bombažna preja	361	449	488	135	109
Sintetična preja	1652	1677	1731	105	103
S k u p a j	3591	3663	3814	106	104
Produkcija sukalnice in previjalnice v tonah					
Sukana preja	1341	1361	1477	110	109
Previta preja	3025	3054	3174	105	104
Efektna preja	201	216	122	61	57
S k u p a j	4567	4631	4773	104,5	103

njem prvem polletju za 223 t večjo proizvodnjo kot v lanskem letu in za 151 t več kot je bilo planirano. Tako povečana proizvodnja je bila dosežena predvsem z nadurnim delom, ki smo ga zaradi naših izvoznih obveznosti in dobav preje za JLA bili primorani uvajati, čeprav nekaterim delavcem ta ukrep ni bil razumljiv.

V procentih je bila proizvodnja v primerjavi z lanskim letom večja za 6 % in v primerjavi s planom za 4 %.

V sukalnici smo dosegli za 4,5 % večjo proizvodnjo kot lansko leto in za 3 % nad planom. Znaten padec proizvodnje je v efektni sukalnici in sicer smo v primerjavi z lan-

skim letom dosegli le 61 % in v primerjavi s planom samo 57 %. Vzrok takšnemu padcu proizvodnje je ozek asortiman efektnih prej, za katerega je bilo na trgu manj povpraševanja.

REZULTATI POLLETNEGA POSLOVANJA

Tudi za poslovni rezultat je podana le ocena, vendar do končnega obračuna ne bo bistvenih odstopanj. Povečana proizvodnja, ugoden asortiman proizvodnje in usklajene cene preje so vplivali na poslovni rezultat, ki je podan v naslednji tabeli:

Pred 40. obletnico 2. zasedanja Avnoja

Pohod slovenske delegacije na 2. zasedanje AVNOJA — 29. novembra 1943 v Jajce

IV. nadaljevanje

V Otočac smo prispeli dva dni pozneje. Nastanili so nas v gimnaziji. Odpeljali so nas v veliko sobo, verjetno je bila to učilnica, kjer je bilo že polno partizanov. Bili so Hrvati, Srbi, Dalmatinci. Med njimi smo našli tudi našo skupino, ki nam je pred dnevi ušla naprej. Zelo izmučeni smo polegli in hitro pospali. Vso noč ni bilo miru, ker so nekateri hodili ven, drugi spet nazaj, iskali svoj prostor, preklinjali, ko jih je kdo pohodil. Včasih je kdo zatulil: »Tišina!«. Naslednji dan smo izvedeli, da bomo tu ostali še nekaj dni, ker hrvaški delegati še niso bili zbrani. Delegati so imeli svoje razgovore v glavnem štabu in pri znancih, mi pa smo v skupinicah ogledovali mesto.

Otočac je bil glavno mesto Like, središče hrvaškega osvobojenega ozemlja. Tu je bil nastanjen glavni štab NOV in POH ter druga politična vodstva. Mesto je imelo bolnico, gimnazijo, vojaš-

nico. Zgradbe so bile starejše, zgrajene po starem avstrijskem sistemu. V mestu je bilo več malih delavnic, gostiln in trgovin. Vse so bile odprte, a slabo založene. Za nas, posebno nekatere, ki smo prišli iz gozdov, je bila to posebna senzacija. Ogle- dovali smo trgovine, če bi se dalo kaj kupiti, čeprav ni- smo imeli dosti denarja. Naj- bolj imenitno pa se nam je zdelo posedati v kaki gostil- ni. Pili nismo veliko, bili pa smo možati. Albin je poznal prijetno gostilnico, kjer si dobil tudi kako pečenko ali drugo hrano, prijazna gostil- ničarjeva hčerka pa nam je menjala lire za kune, ki so bile tu v veljavi. V mestu ni bilo videti civilnega prebival- stva, prevladovalo je voja- šтво. Domačini so nam pove- dali, da je mesto pred nekaj tedni doživelo hud pokol, za- to jih ni bilo videti, bili so še vedno v strahu. Ob nemški ofenzivi so se naše enote premaknile bolj na robove osvobojenega ozemlja, to pa

so ustaši ob pomoči nekate- rih domačih izdajalcev izko- ristili. Ponoči so neopazno prišli v mesto in uprizorili pravi pokol. V bolnišnici so poklali veliko ranjenih parti- zanov, pa tudi precej aktivi- stov so presenetili v spanju. Šele, ko je med nje zavozil partizanski tank, so se umaknili. Z njimi pa so odšli tudi nekateri izdajalci, so- mišljeniki ustašev. Z njimi je odšla tudi večina usmilje- nih sester, ki so ustašem po- magale pri pokolu v bolniš- nici.

Slovenci smo bili povsod deležni velike pozornosti, kar nam je seveda ugajalo. Spoznali so nas takoj pogo- vorjenju, pa tudi oblečeni smo bili drugače. Z Albinom sva imela nemške plašče in brzostrelke, kar je vzbujalo posebno pozornost. Zadnji dan, predno smo odšli iz Otočca naprej, je bila v Kul- turnem domu akademija v čast delegatom AVNOJ-a. Tu je bilo zbrano vse hrvaško

vojaško in politično vodstvo, videli smo tudi Vladimirja Nazorja, dr. Ribarja in popa Zečeviča. Te sem že poznal, saj sem jih že videl pri nas doma v glavnem štabu ali pa spremljal v Bazo 20. Na aka- demiji nas je najbolj presu- nila pesem, ki smo jo neka- teri prvič slišali »U Kordunu grob do groba, traži majka sina svoga...«.

Po akademiji smo stali pred dvorano, prišel je har- monikar in začeli so plesati kolo. Nekaj nas, posebno mlajših, tega še nismo videli. Sprva se nam je zdelo sme- šno, stali smo ob strani in se nasmihali, pa je prišel k nam komisar glavnega štaba dr. Bakarič, prijel Janeza Kreča za roko in nas požel: »Ajde, Slovenci, svi u kolo.« Vsi smo se vključili v kolo, veliko nas je prvič plesalo, pesem je odmevala še pozno v noč.

A. Bric
(se nadaljuje)

Rezultati polletnega poslovanja v 000 din					
	1982	plan 1983	ocena 1983	IND. I	IND. II
Celotni prihodek	645 047	1 645 298	970 000	150	59
Amortizacija	35 855	133 489	66 836	186	50
Porabljena sredstva	447 954	1 043 465	640 000	143	61
Dohodek	197 092	468 344	270 000	137	58
Osební dohodek	98 931	238 956	123 000	124	51
Sredstva za posl.tov.	39 278	94 202	65 000	165	69
IZVOZ USA \$	2 522 000	4 019 138	1403 249	56	35

Dosežene poslovne rezultate v zaostrenih pogojih gospodarjenja lahko štejemo za ugodne, saj smo celotni prihodek povečali za 325 mlj v primerjavi z letom poprej in za 150 mlj nad planom. Znatno se je povečala amortizacija in nam bodo ta sredstva omogočala enostavno reprodukcijo osnovnih sredstev, oziroma zamenjavo starih strojev z novimi modernjšimi in produktivnejšimi. Povečal se je tudi dohodek, in sicer za 73 mlj več kot lansko leto in za 36 mlj nad planom. Doseženi rezultati so nam tudi omogočili hitrejšo rast osebnih dohodkov, in sicer je ta za 24 % večja kot leto poprej in nekoliko višja kot smo planirali v masi. Povprečni osebni dohodek je bil v lanskem prvem polletju 12.540.— din, v letošnjem pa je 15.500.— din in je povečan za 24 %. Še posebno pa moram poudariti, da je osebni dohodek odvisen lahko samo od povečane proizvodnje, povečane produktivnosti dela, gospodarnosti in donosnosti poslovanja, večjega ustvarjenega dohodka in povečanega izvoza.

IZVOZ

Na področju izvoza na konvertibilno področje nismo dosegli načrtovanih ciljev. Izvoz je za 1.000.000 ameriških dolarjev nižji kot leto poprej in za 600.000 amer. dolarjev manjši kot smo planirali. Da nismo dosegli zastavljenih ciljev izvoza, je predvsem vzrok v popolni ustavitvi izvoza v Irak in Alžir, in če upoštevamo, da nam je izvoz v te države predstavljal več kot 50 %, potem je tak izpad pri izvozu nujen. Na zalogi za izvoz v te

države imamo preko 150 t preje v vrednosti cca 600.000 amer. dolarjev in jo bomo takoj, ko bodo omenjene države sprostile možnost uvoza, tudi izvozili. V Irak bomo lahko v bodoče izvažali samo z enoletnim kreditiranjem in bomo morali ta pogoj tudi sprejeti, če želimo ustvariti dovolj lastnih deviz za nakup potrebnih surovin in rezervnih delov.

NALOGE, KI NAS ČAKAJO V DRUGEM POLLETJU

Glede na dejstvo, da se zaostreni pogoji gospodarjenja v drugem polletju ne bodo izboljšali, temveč lahko samo še poslabšali, je nujno, da vodimo čim večjo skrb in akcijo, kako omogočiti uvoz potrebnih surovin za optimalno doseženo proizvodnjo. Zato je potrebno poiskati vse organizacijske in tehnološke rešitve, da v drugem polletju dosežemo še večjo proizvodnjo preje kot smo jo v prvem polletju, ob tem pa ne smemo zanemariti individualne moči in volje delavcev, da dosežejo z odgovornim delom večje delovne učinke. Potrebno je zmanjšati zastoje v proizvodnji, zmanjšati odsotnost delavcev, skrajno varčevati z vsem materialom in s tem zmanjšati odpadke, izboljšati kvaliteto, da ne bo prihajalo do reklamacij, skrbeti za likvidnost dinarskih sredstev, povečati direkten in posreden izvoz, dosledno izterjati devizno participacijo od naših kupcev in ne nazadnje še bolj učvrstiti red in disciplino vseh delavcev.

Jože Mirtič

Program dela delavskega sveta

Delegati delavskega sveta so na junijski seji sprejeli plan svojega dela za drugo polletje, do konca svojega mandata. Jeseni — novembra volimo nove delegate.

GOSPODARJENJE

— obravnava in sprejem periodičnega obračuna za tretje trimesečje in pregled

uresničevanja planskih nalog;

— sprejemanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;

— odpisi osnovnih sredstev, morebitne odobritve nabave novih;

— sprejem letnega plana delovne organizacije.

SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

— dopolnitev pravilnika o izobraževanju;

— dopolnitev aktov s področja SLO in DSZ.

DELEGATSKI SISTEM

— obravnava gradiv za skupščine, ki imajo delegatsko bazo v delavskemu svetu;

— sodelovanje s posebnimi delegacijami za SIS družbenih dejavnosti, za načelno sprejemanje stališč do posameznih predlogov;

— razpis volitev DS in drugih samoupravnih organov;

— konstituiranje novega DS, volitve izvršilnih organov in imenovanje komisij DS.

POROČILA

— o nadurnem delu v prvem polletju;

— o izostankih z dela zaradi bolezni;

— o službenih potovanjih v tujino;

— o poteku priprav na spremembo aktov s področja delitve dohodka in OD.

DRUGE ZADEVE:

— odobravanje službenih potovanj v tujino;

— obravnava morebitnih zahtevkov za varstvo pravic;

— vloga za odobritev nadaljnjega nočnega dela za žene v letu 1984;

— imenovanje delegatov v organe izven DO.

SKLIC SESTANKOV SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

V skladu z določili 43. člena statuta DO sklicujem

sestanke samoupravnih delovnih skupin

za javno obravnavo poročila o gospodarjenju v prvem polletju 1983. Sestanke je treba sklicati do vključno 19. 7. 1983.

Poročilo glavnega direktorja o poslovanju v prvem polletju je objavljeno v tej številki glasila, posamezni podatki pa bodo objavljeni v Informacijah neposredno pred sestanki.

Na sestankih SDS posvetite posebno pozornost uresničevanju plana v prvem polletju in do konca leta, pogojem pridobivanja dohodka, razporejanju dohodka in osebnih dohodkov, pa tudi primerjalni analizi kazalcev poslovanja med OZD naše dejavnosti, ki je bila objavljena v prejšnji številki glasila.

Na podlagi 53. in 56. člena statuta DO, na predlog glavnega direktorja, sklicujem

ZBORA DELAVCEV

za več samoupravnih delovnih skupin skupaj, ki bo sta dne 20. julija 1983:

— ob 14. uri za delavce SDS dopoldanskih in popoldanskih izmeni,

— ob 22. uri za delavce SDS nočne izmene.

Na skupnih zborih delavcev bo glavni direktor obrazložil pogoje pridobivanja dohodka v sedanji gospodarski situaciji in naloge do konca leta. Na teh zborih bomo glasovali tudi o začasni delitvi čistega dohodka za prvo polletje 1983.

Predsednik DS:
Mirko Lovše, l. r.

Razgovor o dograjevanju sistema delitve sredstev za osebne dohodke

»Da bi čimprej opravili zahtevno in obsežno nalogo — novo ocenitev del in nalog in sistem delitve sredstev za osebne dohodke, smo za sodelovanje pridobili institut, ki se s tem ukvarja — konkretno — Inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo (ITEO).« S to mislijo je, v uvodu razgovora s predstavnikom ITEO in člani strokovnega kolegija, komisije za nagrajevanje, vodji SDS in predstavniki družbeno-političnih organizacij, ki je bilo 23. 6. 83. v naši menzi, pričel glavni direktor Jože Mirtič.

Dejal je še, da od tega inštituta ne moremo pričakovati vsega, ampak bomo večji del morali opraviti sami. Namen tega razgovora pa je, da bi se že na začetku s tem seznanil čim širši krog naših strokovnih delavcev.

Tov. Janez Zeni direktor projektov in vodja področja delitve sredstev za OD in predstavnik ITEO, je na začetku predavanja predstavil svoj inštitut. Povedal je, da obstaja že 20 let, in da se ukvarjajo s štirimi osnovnimi področji: ekonomika, dolgoročni odnosi s tujino, informatiko in trženje (proučevanje tržišča za delovne organizacije). Njihovo delo je znanstveno proučevanje in prenašanje ugotovitev v prakso s svetovanjem in podobno. Za uspešno delo je potrebno medsebojno zaupanje in sodelovanje.

Cilj tega razgovora je prvi stik s širšim krogom

naših strokovnih delavcev, informirati jih o načinu sodelovanja, izhodiščih delitve dohodka, metodah in tehnikah ugotavljanja zahtevnosti del, ugotavljanje uspešnosti in minulo delo. Poudaril je, da tega ne delamo zato, da bi povečali osebne dohodke. Cilj sistema je povečati učinkovitost dela in vzpostaviti objektivna razmerja med zahtevnostmi delovnih nalog.

Drugi predstavnik inštituta, tov. mag. Franc Bizjak je v nadaljevanju prešel h konkretni predstavitvi našega sodelovanja. Rekel je, da je v našem sedanjem opisu del in nalog dosti uporabnih podatkov, da pa jih še precej manjka. Potrebno bo spremeniti nekaj nazivov in dodati podatke kot so: napornosti zaradi delovnega okolja, kar spada k zahtevnosti del v opisu; manjkajo podatki o varstvu pri delu; podatki o

Udeleženci razgovora o dograjevanju sistema delitve sredstev za osebne dohodke. Od 46 vabljenih se je sestanka udeležilo 35, manjkali pa so predvsem vodje SDS — verjetno tisti, ki so ta teden delali v nočni izmeni.

času, ki je za delo potreben in podobno.

Našel je faze našega sodelovanja: spoznavanje naročnika, (v tem primeru naše DO); planiranje akcij s terminskim načrtom; izvajanje svetovalnih stadijev in ocena in vrednotenje ocene svetovanja. Prvo točko smo že začeli, saj sta si predstavnika ogledala, sicer šele bežno, naše proizvodne obrate in tudi ta razgovor je temu namenjen.

Nadaljeval je z razlago, kaj vse vsebuje opis del in nalog in kaj vpliva na vrednotenje za OD. Kate-re pogoje vrednotimo s točkami in katere le z »da« ali »ne«. Pri opisu sodelujejo vodje manjše delovne enote, če pa nastane nejasnost, se pogovorijo z delavcem, posameznikom. Obrazložil je še pristop k vrednotenju delovnih nalog; za naše razmere je najprimernejši točkovni sistem. (O tem bomo več pisali kasneje).

Ko bo vse to opravljeno šele pride na vrsto osebni dohodek. Na kratko je obrazložil, kako ga iz vsega tega dobimo in dalje, o delitvi mase prigospodarjenih sredstev, ter iz tega vrednost enote iz česar nato sledi posameznikov osebni dohodek.

Za tem je še Janez Zeni govoril o ugotavljanju delovne uspešnosti (delitev po delu, po rezultatu dela

in po vloženem delu). Obrazložil je razliko med vloženim delom in rezultatom dela ter razliko med uspehom posameznika in uspehom skupine. Posameznik je lahko uspešen, toda če je izdelek zaradi slabega dela skupine zavržen, tudi on ne more požeti uspeha, saj izdelka ne morejo prodati. Dotaknil se je še uspešnosti del vodilnih in vodstvenih delavcev kot npr.: kontrolorjev delovnih faz, drugih vodij in direktorjev; koliko lahko ti vplivajo na uspeh delovnih rezultatov, na doseganje planov itn. Osebni dohodek mora biti odvisen od vseh: nabave, proizvodnih oddelkov, prodaje, vzdrževanja; težje vrednotenje pa je pri računovodstvu in splošni kadrovske službi. Te navadno vrednotimo po povprečju rezultatov vseh ostalih. Govoril je še o minulem delu. To je vse, kar nas obdaja. Vse je neko minulo delo, ki ga uporabljamo pri živem delu.

Temu je sledila razprava v kateri so sodelovali: Franc Lesjak (st.), Jože Prijatelj, Niko Stamatovski, Vinko Kržan, Ani Povše, Mirko Lovše, Franc Lesjak (ml.), Martina Kralj, Meta Mlakar in Ivica Drnovšek. Nakazali so nekaj konkretnih vprašanj, od težav pri našem sedanjem sistemu vred-

Predavatelja z ITEO, levo mag. Franc Bizjak, poleg njega Janez Zeni. Na sliki so še glavni direktor Jože Mirtič, dir. komercialne Meta Mlakar, Ani Povše in v ospredju Egon Vovk.

notenja dela, o pomanjkljivostih pa do tega, česar v tej delovni ekipi ne bo mogoče rešiti, da je tekstilna industrija še vedno preveč zapostavljena v primerjavi z drugimi panogami.

Na koncu je Janez Zeni dejal, da njihovo delo nastaja v okolju, za katerega delajo (ne za zeleno mizo), da pričakujejo veliko sodelovanja delavcev

in podporo vodilnih, ter da čutijo pripravljenost za sodelovanje z naše plati.

»Če bo tako, lahko večino dela končamo do konca junija prihodnjega leta. Delo mora biti opravljeno temeljito, da bodo delavci na referendumu ta sistem zavestno in z odobravanjem sprejeli«, je končal razgovor.

Matic Malenšek

na, čim bomo dobili gradbeno dovoljenje.

Komisija je ob koncu še sklenila, da naročimo izdelavo zazidalnega načrta predilnice, s katerim naj bi predvidevali že bodočo pozidavo prostora kjer so sedaj elek-

trikarska, mizarska in mehanična delavnica. Na vzhodnem delu pa je potrebno izbrati lokacijo za jedilnico za proizvodne oddelke, da ne bi delavke v mrazu hodile po malico preko dvorišča, zaradi česar se prehladijo.

M. M.

Investicije

Od zadnjega poročanja o naših investicijah (Predilec št. 9/83) je prišlo do nekaterih sprememb.

Iz zapisnika 4. seje komisije za plan in programiranje razvoja Predilnice Litija, seja je bila 3. 6. 1983, je razvidno, da dogovori o nabavi prstančnih strojev iz Nemčije potekajo v redu, le pri Ljubljanski banki je nastalo nekaj težav zaradi dovoljenja za izrabo inozemskega kredita, kar pa se je že uredilo. Predilne stroje bomo montirali v predilnici bombaža II.

Vložena je prošnja za lokacijsko dovoljenje za gradnjo dodatnega transformatorja, ki je potreben, ko bodo montirani novi stroji. Z IMP Ljubljana je že sklenjena pogodba za instalacijsko opremo. Ko bomo gradili prizidek k transformatorski postaji, bodo delavci SGD Betona porušili najstarejši del bivšega računovodstva, za plačilo pa bodo obdržali material, ki bo ostal po rušenju. S tem bomo pridobili manipulativni prostor za zaboje.

Večja sprememba pa je nastala v zvezi z montažnim skladiščem. Po prvi obravnavi ponudnika »TRIMO« iz

Trebnjega, smo dobili več ponudb z različnimi rešitvami. Ugotovili so, da pločevinasta streha pri skladišču »TRIMO« povzroča kondenz; za odpravo te pomanjkljivosti pa bi bila potrebna dodatna dela, s čimer bi se stroški povečali.

Člani komisije so pregledali še ostale ponudbe. Vsi ostali ponujajo montažna skladišča v betonski izvedbi. Takšna zgradba ima prednost pred kovinsko konstrukcijo (betonske ni potrebno pleskati); v primeru požara se betonska manj poškoduje. Cena ene ali druge konstrukcije je skoraj enaka.

Ko je komisija preučila vse ponudnike, se je odločila, da oddamo gradnjo skladišča SGD Beton Zagorje po ponudbi, ki so jo poslali s to razliko, da zahtevamo betonske obodne stene kot je v skladišču pri vhodu v tovarno in ne iz fugirnih kvadrov. Pri Betonu so te pogoje sprejeli in predvidevamo, da bo pogodba za gradnjo podpisana,

V prvem polletju zaradi poškodb pri delu veliko manj v bolniškem staležu

V prvih šestih mesecih letošnjega leta imamo sicer 2 nesreči več kot v istem obdobju lanskega leta, vendar je izdatno manjše število izgubljenih dni zaradi poškodb na delu in na poti na delo in z dela.

O d d e l e k	1982		1983	
	Poškodbe skupaj	Izgubljeni dnevi	Poškodbe skupaj	Izgubljeni dnevi
Čistilnica	2	162	1	10
Predpredilnica	1	4	2	29
Predilnica sintetičke	2	29	2	29
Pred.bomb. + rezerva	3	109	1	6
Sukalnica	1	38	6	126
Remont	1	16	2	36
Transport	1	39	1	13
Mehanična delavnica	1	10	-	-
Obrat družbene prehrane	2	68	-	-
Zidarska skupina	1	15	-	-
Zbiralnica cevok	-	-	1	13
S k u p a j	15	490	17	262

Iz tabele je razvidno, da letos pri obratnih poškodbah prednjači sukalnica s štirimi poškodbami in sicer na avtomatsko previjalnem stroju, dvojilki in posluževanju sukalno previjalnega (DD) stroja. Ostali oddelki imajo manj poškodb, posebno opazen je pad v čistilnici in predilnici bombaža, tu mislim predvsem na število izgubljenih dni.

Od 1. 1. do 30. 6. lanskega leta so bili delavci povprečno zaradi poškodb 32 dni v bolniškem staležu, v istem obdobju letos pa le 15.5 dni, kar je izreden padec (za 106 %), kljub dejstvu, da je bilo lani več izgubljenih dni predvsem zaradi dveh poškodb. To pomeni, da so poškodbe lažjega značaja in delavci zaradi njih ne utrpijo trajnejših posledic.

Zopet je bilo manj poškodb na strojih, več pa pri transportiranju, predvsem premikanju zabojčkov in kontejnerjev. Verjetno bo potrebno, da bomo vsi temu posvetili več pozornosti.

Na popoldansko izmeno

Andrej Krhlikar

Športno in družabno srečanje mladincev Predilnice Litija in Dekorativne

18. junija letos smo imeli mladinci povratno srečanje z mladinci iz Dekorativne iz Ljubljane. Letos so bili naši gostitelji »Dekorativci«.

Iz Predilnice nas je odšlo v Ljubljano 20 mladih. Ob prihodu v Dekorativno, so nas gostitelji najprej pogostili, nato pa nas je pozdravila njihova predsednica, direktor tozda A in vodja kadrovske

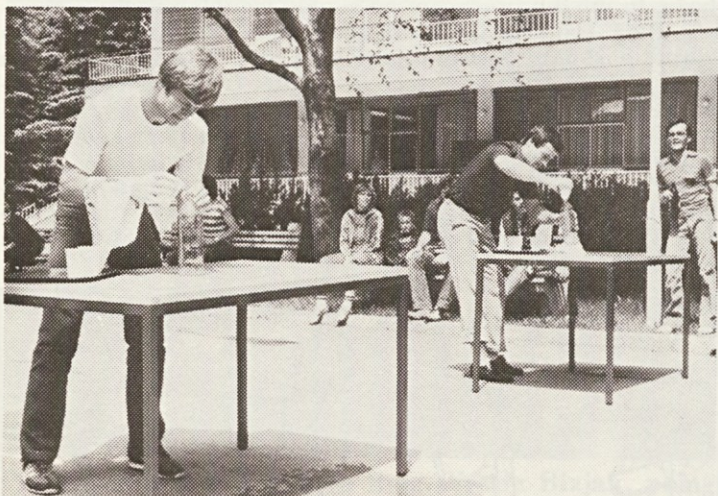
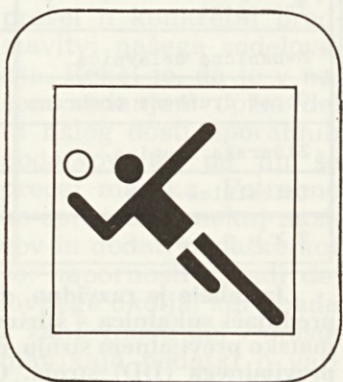
vezanimi nogami in vlečenje vrvi. Naši gostitelji so v skupnem seštevku vodili za 1 točko. Nazadnje pa smo igrali nogomet. Tu smo se zopet pokazali za »nepremagljive«. Najprej so zaigrala

Gostiteljem smo pokazali našo moč. Dvakrat smo vlekli vrv, dvakrat smo zmagali. (Foto: B. Bizjak)

službe. Po končanem pozdravnem govoru smo se dogovorili, da bodo naša srečanja postala tradicionalna. Enkrat se bomo dobili v Litiji, drugič v Ljubljani, vsako leto enkrat. Po prijetnem pogovoru smo pričeli s tekmovanji.

Pomerili smo se najprej v šahu in namiznem tenisu, rezultat pa je bil 1:1. Nato so bila na vrsti spretnostna tekmovanja: kelnarjenje, zbiranje lončkov, skakanje z za-

Pri kelnarjenju se nismo najboljše izkazali, saj so se nam preveč tresle roke. Stane Črne se trudi, da bi čimprej napolnil steklenico. (Foto: B. Bizjak)

Ferid Seferović premaguje svojega nasprotnika. V šahu smo zmagali. (Foto: B. Bizjak)

Tudi pri nogometu smo se dobro odrezali, najboljši naš nogometaš je bil Tine Jerina. Nasprotnike smo premagali z rezultatom 6 : 3. (Foto: B. Bizjak)

Joža Obolnar se krčevito brani pri namiznem tenisu. Na žalost, smo v tej igri izgubili. (Foto: B. Bizjak)

dekleta in naše so povedle z 1:0, nato pa še fantje, kjer so naši »zabili« 5 golov, prejeli pa 3. V nogometu smo zmagali s 6:3. Končni rezultat po

vseh igrah je bil neodločen. S tem rezultatom smo bili vsi zelo zadovoljni.

Temu tekmovanju je sledilo zabavno popoldne. Pred-

sednici obeh moštev sta odprli ples. Med plesom so gostitelji organizirali razne zabavne igrice kot so: »Pokaži kaj znaš«, kjer smo pokazali sva plesne sposobnosti; pomarančni ples; »Kdo se upa na Severni tečaj«, in tiste, ki so sodelovali pri tej igri ni zeblo, ampak jim je bilo precej vroče. Jedli smo še puding, jabolka ipd. Med tako prijetno zabavo, kjer smo se od srca nasmejali, smo se tudi med seboj bolje spoznavali. Čas odhoda se je nezadržno bližal. Ob koncu smo jim pomagali pospraviti po njihovem dvorišču. Slovo je bilo »težko« in zagotavljali smo si, da se drugo leto vidimo v Litiji.

Ob tej priliki lahko pohvalimo nekatere naše mladince za res izredno športno obnašanje: Jožo Obolnar, Sonjo Remec, Martina Jerina, Metko Zagorc, Ivana Žičkarja, Ferida Seferoviča, Sejadeto Sinanovič, Bogota Tomšeta, Emila Lapornika in vse ostale, ki so sodelovali pri tekmovalnih. Posebna zahvala mladincev pa gre Branku Bizjaku, našemu »dvakratnemu mladincu«, za njegove fotografije s srečanja. Ob tej priliki se mu mladi zahvaljujemo za nesebično pomoč, ki jo nudi pri našem delu.

Kako pa so potekala tekmovalja, pa si oglejte na fotografijah.

Za naslednje leto pa vabimo vse mlade v Predilnici, da sodelujejo pri organiziranju in izvedbi srečanja, ki bo v Litiji. Povemo vam lahko, da vam ne bo žal.

L. S.

Štefka Lušina pri svojem stroju.

Podeljeni priznanji

Ob dnevu samoupravljalcev, 27. 6. 1982 je dobila Štefka Lušina, vodja snemalne kolone, priznanje Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije.

Štefka Lušina, rojena 29. 11. 1937, predica — vodja snemalne kolone, je začela pred petindvajsetimi leti delati v litijski predilnici kot snemalka kopsov. Delo na kopsih je fizično naporno; pomembna je hitrost snemanja, ki znatno vpliva na večjo proizvodnjo. S prizadevnim in vestnim delom je dosegala izredne delovne uspehe že v prvih letih zaposlitve. Z dodatnim usposabljanjem je napredovala v

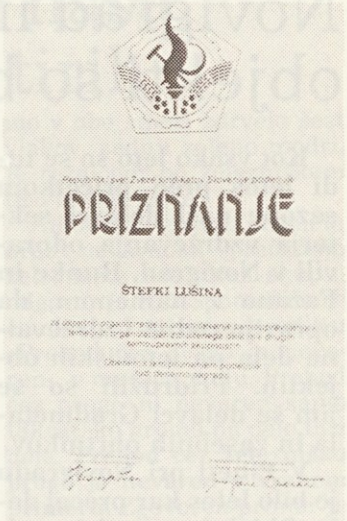
polkvalificirano predico. Vestna, disciplinirana in odgovorna pri delu je vedno presegala normo veliko več kot sodelavke, ob optimalni izkoriščenosti strojev in materiala.

Kot najboljša predica, prizadevna in sposobna, je ponovno napredovala za vodjo snemalne kolone.

Kljub napornemu triizmenskemu delu pa je tovarišica Štefka Lušina aktivno delala tudi v samoupravnih organih in sindikalni organizaciji. Kot aktivni član delavskega sveta, odbora za stanovanjska razmerja, odbora za delovna razmerja, član disciplinske komisije je veliko prispevala k razreševanju vsakodnevne problematike, razvoju in uveljavljanju samoupravnih odnosov ter delegatskega sistema kot članica delegacije za skupščino SIS.

V osnovni organizaciji ZS je bila izredno aktivna pri organiziranju letnega oddiha in rekreacije delavcev. V industrijskem gasilskem društvu v delovni organizaciji deluje kot podčastnik in veliko prispeva k dvigu požarno varnostne kulture.

Med sodelavci uživa velik ugled in spoštovanje, zato so jo tudi predlagali za nagrado.

Tega dne je občinski svet ZSS Litija podelil Srebrni znak zveze sindikatov Slovenije Jožetu Mirtiču (našemu glavnemu direktorju), v znak zahvale in prizadevanja za doseganje dela pri uveljavljanju in krepitvi samoupravnega socialističnega sistema.

V obrazložitvi komisije za organizacijska in kadrovska vprašanja je poleg drugega poudarjeno, da je naša tovarna v času, ko je Jože Mirtič glavni direktor, dosegla izredne gospodarske uspehe, ki so pomembni za socialno varnost delavcev, pa tudi za razvoj občine. Tudi v težjih pogojih, ki nas tarejo zadnja leta, delavci Predilnice niso bili ogroženi.

Zaradi vsega tega je Jože Mirtič med delavci cenjen, saj ti čutijo, da je njegova poglobljena skrb zagotoviti delo, bodisi z oskrbo surovine in pa pri organizaciji proizvodnega procesa.

Poleg vsega tega je zelo aktiven v družbenopolitičnem življenju v občini, posebno so cenjene njegove pobude pri razvijanju gospodarstva. Vse to pa seveda ne more mimo nenehne skrbi in boja za razvijanje samoupravnih odnosov v Predilnici.

Obema čestitamo!

SESTAV	ŽENSK	KDOR	TELUR	ITALIA	VOLT	OSVEŽ.	TOMŠIČ	GRŠKI	LOJZE	PMSKI	FRNI	JOULE	GLAVNI
JOŽE	IME	IZVAŽA		KAMION		PIJAČA		FILZOZ	SLAK	VZKLIK	KOLA		ŠTEVN.
TITOVO													
MESTO													
POLIT.					UKRAJ.							NEWTON	
VLASI					PESNIK							KITAJS.	
					RADIJ							MESTO	
TELE-			ŽENS.	KONČAR					NOVOV.				REKAV
VIZIJA			IME	ISLAM.					GLASB.				ČRNI G
				PRINC					PAVONE				
MOŠKO					VRTNA	GERM.				ST.SLOV.			
IME					LOPA	OREL				ZMAGA			
						TO JE				PTI ŠAH			
SMERNI							EKIPA				SENOA		
KOT							IME				AUGUST		
							ČRIKE				LITIJ		
KAR JE								DUHOV.					
NAVITO								OBLEKA					
								LITER					
TROPS.						ROGAŠ-							
PAPIGA						KA							

Rešeno križanko pošljite v uredništvo do 13. avgusta, in če boste izžrebani boste dobili skromno nagrado. Ne pozabite napisati svoj naslov ali ime s priimkom in oddelek, kjer delate!

Novigrad in drugi letoviški objekti so bili pravočasno pripravljeni

Kot vsako leto so se tudi letos pred pričetkom sezone naši delavci sektorja vzdrževanja odpravili v Novigrad, Runke in Fažano z namenom, da opravijo redna vzdrževalna dela na letoviških objekti. Pridružili so se jim še delavci Gradmetal in zasebnih obrtnikov.

V Pineti pri Novigradu je bilo letos kar precej dela. Objekti so stari že preko trideset let in zato potrebni temeljitega vzdrževanja. Poleg tega pa še vsako leto kaj zgradijo za boljše počutje gostov.

Letos so naredili:

— v kuhinji so postavili nov pomivalni stroj in izdelali odtočno cev v kanalizacijo;

— v moških sanitarijah so dogradili še eno

stranišče, prestavili pisar ter obnovili notranjo in zunanjo kanalizacijo;

— ob centralnem objektu so postavili zunanje betonsko korito z dvema pipama za pranje sadja in pomivanje posode;

— na hišici za osebje doma so montirali strešni žleb z odtokom;

— izdelali nove ograje na terasah petih hiš;

— izdelali in vzdali so novo okno v zaprti jedilnici;

— izdelali in postavili še eno mizo za namizni tenis ter tlakovali prostor pred mizami;

— obnovili približno 150 m² cementne prevleke na plaži;

— prepleskali zunanje lesene stene na hišici personala in še na dveh hišicah;

— obnovili tapete in prepleskali stropove v dveh hišicah;

— izdelali novi drog za televizijsko anteno, ki ga nam je polomil porušeni bor;

— izdelali betonske podstavke za kante za smeti;

— požagali vse suhe veje na borih;

— pregledali in popravili vse vodovodne armature;

— zamenjali poškodovani električni kabel ter kompletno pregledali in popravili elektroinstalacije;

— pregledali in zamenjali gasilne aparate.

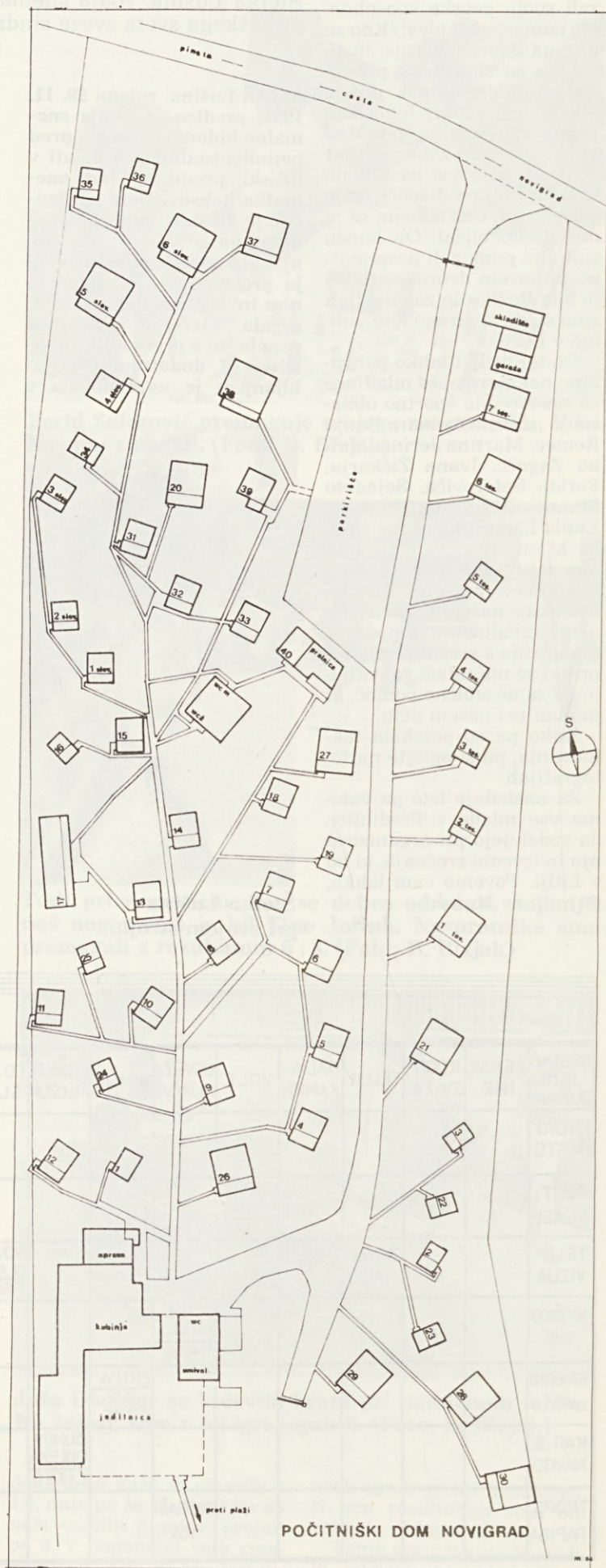
Seveda pa je bilo poleg naštetih del opravljeno še vrsto manjših del, od pometanja streh, grabljenja in ostalo. Vsa dela so bila opravljena v sorazmerno kratkem času, za kar zaslužijo pohvalo vsi delavci.

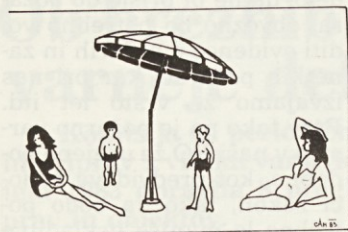
V Runke in Fažano se je odpravila posebna skupina, ki je počistila vse počitniške prikolicice, postavila baldahine pred prikolicami, zamenjala plinske jeklenke in opravila razna vzdrževalna dela na prikolicah.

CENIK TOČILNICE POČITNIŠKEGA DOMA PREDILNICE
LITJA - NOVIGRAD/ SEZONA 1983

Zap. št.	VRSTA BLAGA	Merilna enota	Cena din
1.	TERAN	1/1	130,-
2.	MERLOT	1/1	130,-
3.	MALVAZIJA	1/1	100,-
4.	PINOT	1/1	100,-
5.	REBULA	1/1	100,-
6.	CVIČEK	1/1	100,-
7.	BARBERA	0,75	130,-
8.	PIVO	0,50	33,-
9.	RADENSKA	1/1	25,-
10.	TORIO	0,20	20,-
11.	PEPSI COLA	0,20	20,-
12.	SOK DOYFACK	0,20	20,-
13.	SOK	1/1	80,-
14.	MALINOVEC	1/1	100,-
15.	ORENZADA	0,20	20,-
16.	VINJAK	1/1	500,-
17.	BRINJAVEC	1/1	800,-
18.	PELINKOVEC	1/1	500,-
19.	AMARO	1/1	500,-
20.	KUM	1/1	500,-
21.	TRAVARICA	1/1	500,-
22.	KONJAK	1/1	500,-
23.	ENCIJAN	1/1	500,-
24.	RAPAZOTTI	1/1	500,-
25.	GIN	1/1	500,-
26.	VOJKA	0,75	500,-
27.	LIKEJVI - razni	1/1	500,-
28.	CHERY VINO	1/1	300,-
29.	ZGANEJ JANEZ	1/1	500,-
30.	SLIVOVKA	1/1	500,-
31.	OTVAR	1/1	500,-
32.	KAVA EKSPRES	skod.	18,-
33.	KAPUČINO	skod.	20,-
34.	ČAJ	skod.	5,-
35.	MLEKO	skod.	5,-
36.	MLEKO	1/1	20,-
37.	JAJCE KUHAMO	kom.	15,-
38.	SARDINE (konzerva)	kom.	50,-
39.	BOBY PALČKE	zav.	10,-
40.	ŽVEČILNI GUMI	zav.	20,-
41.	SENDVIČ	kom.	25,-
42.	JUHA	skod.	25,-
43.	KRANJSKA KLOBASA	kom.	70,-
44.	ROLADA	kom.	15,-
45.	BONBONI	zav. (100g)	20,-
46.	RAGGLELNICE	kom.	5,-
47.	MLEČNI RIŽ	skod.	30,-
48.	KRUH	kom.	3,-
49.	NAPOLITANSKE	zav. (200g)	35,-

Cenik je obravnavala komisija za družbeno prehrano in letovanje, potrli pa so ga delegati delavskega sveta.

Novost v Runkah in Fažani so novi hladilniki, ki so jih postavili pod baldahine. Tako bo odslej dovolj prostora za shranjevanje hrane in pijače.

Gostje, ki pridejo kasneje letovat v glavnem ne znajo ceniti dela, ki je vsako leto opravljeno pred pričetkom sezone. Vendarle se vsi delavci trudijo, da vse objekte kar čimbolj pripravijo za udobno letovanje. Potrebno pa je razumeti, da je posamezne objekte že načel zob časa in da vse res ne more biti povsem brezhibno. V prikolicah pa nam precej preglavic delajo tudi mravlje.

Ob koncu lahko ugotovimo, da je bilo vse pravočasno pripravljeno za sprejem prvih gostov. Kasneje pa smo vsi odgovorni, da vzdržujemo red in čistočo. Gostom pustimo objekte takšne, kot jih sami želimo dobiti ob prihodu. Žal se s tem ne moremo čisto pohvaliti.

M. Sonc

Kako do Runk in Fažane

Poleg počitniških kapacitet v Novigradu imamo še po tri počitniške prikolicе v Runkah in Fažani.

Pred leti smo že objavili članek, kako pridemo v počitniški kamp 13. maj v Fažani, pa kljub temu ne bo odveč, če to storimo še enkrat, saj ima veliko delavcev probleme pri iskanju kampa.

Peljemo se v smeri proti Puli (preko Buzeta, Motovuna, Pazina . . .) v mestu Vodnjanu, ki je 11 km pred Pulo, zavijemo v desno proti Fažani. Približno 500 m pred Fažano na križišču zopet zavijemo v desno proti vasi Peroj. Po 700 m vožnje zavijemo po prvi asfaltirani cesti v levo, kjer je kamp 13. maj. Če zgrešite križišče pri mestu Vodnjanu peljite naprej proti Puli, kjer na križišču pri bencinski črpalki zavijete v levo proti Fažani. Nato peljete skozi Fažano, dokler ne pridete na cesto, ki pelje v Peroj.

Če ste namenjeni v Runke morate prav tako peljati v smeri Pule, kjer pri prvem semaforiziranem križišču pred Pulo vozite naravnost in sledite smerokazom za Premanturo — Medulin. Na križišču ob veleblagovnici, v središču mesta, zavijete proti Premanturi. Ko pridete v mesto Premantura je takoj odcep v levo v avtokamp Runke.

Na koncu naj še dodam namig, da spremenite tudi načrt potovanja do Pule. Prijatelji so me opozorili na zelo slikovito pot preko Ilirske Bistrice, skozi predor pod Učko do Pazina in naprej do Pule. Pravijo, da je ta pot tudi krajša. Lahko pa se po tej poti vračate.

M. SONC

Po srečnem naključju je naša sodelavka ušla smrti na tirih

Na obrobju mesta Litije so zgrajena naselja. Takšno je tudi Praprošče. Odrasli so zaposleni v litijskih podjetjih, veliko pa se jih vozi na delo v Ljubljano. Prebivalci Praprošča lahko uporabljajo za vozila železniški podvoz, ki povezuje krajanе s Ponoviško cesto in Litijo. Pešci pa uporabljajo podhod pod železniško progo, in dalje skozi stanovanjsko naselje Stavbe. Tisti, ki delajo v Predilnici Litija hodijo do Praprošča po poti, ki je urejena nad nogometnim igriščem ali po železniški rampi.

Tudi naša delavka je šla 18. junija, ob 6. uri po tej poti domov. Tokrat se ji je zelo mudilo. Imela je nujen opravke v Ljubljani. Doma se je hitro poslovila od 82-letne mame in ji izročila »družinske skrbi« za številno družino. Pražnje oblečena je odhitela proti železniški postaji. Ubrala je krajšo pot. Pri drugem drogu električne napeljave, zahodno od čuvajnice, je s transportne rampe skočila na železniško progo. Na levem tiru je stal tovorni vlak. Povzpela se je na stopnice in skozi zavorno kabino stopila na drugo stran železniškega tira. Komaj je stopila s stopnic je pripeljal iz smeri Zidani most brzi vlak. Delavka se ne spominja kako je prišlo do prometne nesreče. Delavci so jo našli nezavestno ležati med tiroma.

Brzi vlak je očitno delavko zadel in jo 8 m daleč odbil vzdolž železniškega tira, kjer je obležala.

Pri mami in kasneje pri možu sem se pozanimal za njeno zdravje. Mama je dejala: »8 m je hčerka letela po zraku in ostala živa. Zlomljeno ima roko in nekaj šivov zaradi poškodbe glave. V bolnišnici sama še ne more jesti«. Vsa je srečna, da je ostala hčerka živa.

Na poti v službo sem srečal moža. Vprašal sem ga, kako je z ženo Zuhro?

»Hvala, gre ji na bolje. Vsak dan jo obiščem v bolnici. 2 uri sem se pogovarjal z zdravnikom, ki jo zdravi. Upa, da se bo čez teden dni, sicer z roko v mavcu, vrnila med svojce.«

Včeraj je bila nedelja. Pred zapornicami sem deset minut opazoval kako je mi-

mo v obe smeri zdrvelo šest vlakov, zadnji zeleno modri, je rezal pot po železniškem tiru iz Maribora.

Ali ob taki gostoti prometa brez nevarnosti prečkamo železniške tire? Naš skupni odgovor je NE! Spomnimo se članka v Litijem predilcu »Prehod čez progo je nevaren«, v mesecu maju. Prehod čez progo ni nevaren samo takrat, ko gremo na delo in z dela. **Prehod čez železniško progo je nevaren v vsakem primeru.** Zgovoren primer je primer nesreče naše sodelavke, ki je po srečnem naključju ušla smrti.

Njej želimo skorajšnjega okrevanja, vsem nam pa mora biti zadnji primer poškodbe resen opomin k spoštovanju prometnih predpisov tudi na železnici.

Franc Lesjak var. inž.

POŠKODBE

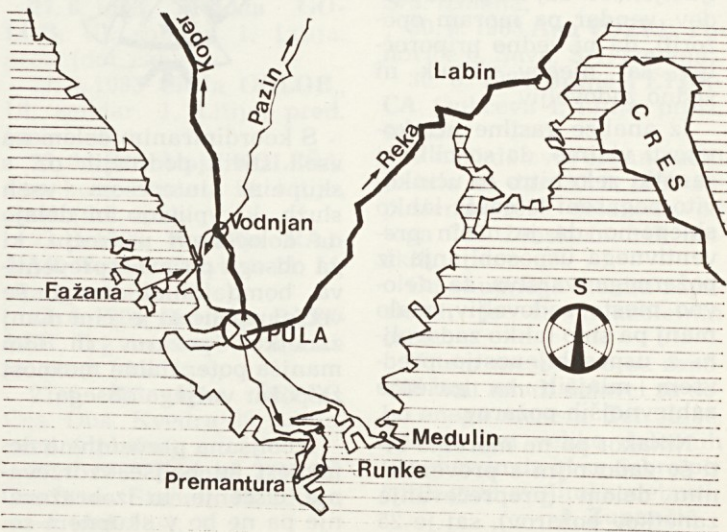
Pri rednem posluževanju avtomatskega previjalnega stroja je previjalka **Marija Hajd** opazila, da pri vretenu gori signalna svetilka za pretrg in polni navitek. Ko je hotela odtrgati nit, se je navitek oziroma vreteno križnega navitka zavrtelo in pritisnilo delavki kazalec leve roke ob vodilno pločevino in ji ga lažje poškodovalo. Vzrok za to poškodbo je napadna signalizacija, da je navitek poln. Ker pa ni bil, se je vreteno zavrtelo in je prišlo do opisane poškodbe.

Voznik v zunanjem transportu **Srečko Mohorko** je v skladišču dvignil karton, težak okoli 45 kg. Pri dvigu je začutil bolečino v hrbtenici, zaradi česar je v bolniškem staležu.

Bremena je potrebno dvigovati pravilno, kot prikazuje skica na 5. strani. K bremenu je treba počepniti, prijeti breme, nato — kolikor je mogoče — zravnati hrbtenico in pričeti dvigati breme. Pri pravilnem dvigu se bodo najprej zravnale noge in šele nato gornji del telesa. Večinoma pa se bremena dvigujejo nepravilno, z iztegnjenimi nogami in ukrivljeno hrbtenico, karčasoma povzroči poškodbe oz. okvare hrbtenice.

Snemalka v sukalnici **Sejadeta Sinanović** se je poškodovala na športnem srečanju mladinskih ekip Predilnice Litija in Dekorativne Ljubljana. Posledica poškodbe je izvin gležnja desne noge.

A. K.

POŽARNO VARSTVO

Letos je bilo že 25 zanetkov požarov vendar nobeden ni povzročil večje škode

V zadnjem obdobju smo imeli v Jugoslaviji nekaj izredno velikih požarov z ogromno gospodarsko škodo, poleg tega pa skoraj vsak dan zasledimo časopisno novico o tem in tem požaru s tolikšno in tolikšno škodo. Mogoče si marsikdo sploh ne predstavlja kakšne posledice bi lahko imel za nas požar večjih razmer — velika gospodarska škoda, nezaposlenost in pa neprijetni postopki ugotavljanja odgovornosti itd. Ugotovljeno je, da uradno ocenjena škoda, predstavlja samo sedmino realne škode, ki je nastala ob požaru v tovarni.

Vsega tega se moramo še posebno zavedati v naši DO, saj predstavljajo surovine veliko nevarnost za požar, in se posebno v razrahljanem stanju izredno hitro vnamejo, poleg tega pa se pri predelavi sprošča izredno vnetljiv prah, ki se, če niso prostori redno čiščeni zelo hitro širi. V Predilnici Litija smo imeli v letošnjem letu (do 30. 6.) že 25 zanetkov požarov, od katerih ni nobeden zajel širših razmer oz. so bili zelo hitro odkriti in pogašeni. Po pričakovanju je bilo največ zanetkov v čistilnici in predpredilnici bombaža, in v vseh primerih je gorel bombaž.

Največkrat je gorelo na mikalniki in flajerjih (glej tabelo), kar je posebno za flajerje preveč. Kot izvor vžiga največkrat nastopata iskra (električna iskra je bila $5 \times$ izvor vžiga) in pa tudi trenja vlaken ob strojne površine. Največkrat so gorela prah in vlakna, dvakrat predivo in petkrat samo prah. Za gasilno sredstvo je bil največkrat uporabljen CO_2 , kar dokazuje njegovo »priljubljenost« saj ne pušča sledov, vendar pa moram opozoriti, da ni vedno priporočljiv, saj njegov učinek ni vedno zadovoljiv.

Iz analize gasilne učinkovitosti vidimo, da so bili vsi zanetki zelo hitro in učinkovito pogašeni iz česar lahko sklepamo, da je način preventivnega usposabljanja iz požarnega varstva za delovno mesto zadovoljiv, malo manj pa smo lahko zadovoljni z usposobljenostjo predvsem mlajših za gašenje zahtevnejših požarov.

Nikakor pa ne moremo biti še zadovoljni s preventivnim delom (preprečevanje zanetkov požarov), saj je 25

zanetkov požarov v šestih mesecih odločno preveč ne glede na to, da predelujemo tudi slabšo vrsto materialov. Spomniti se moramo besed glavnega direktorja na obnem zboru gasilcev IGD — PL, da ni dovolj samo dobra usposobljenost ampak moramo skrbeti tudi za to, da do požarov sploh ne bo prihajalo — načrtno odstranjevati vzroke. V grobem lahko razdelimo preventivno dejavnost na štiri področja:

— prostorska ureditev delovnih prostorov in naprav, priprav in sredstev;

— vzdrževanje delovnih priprav in priprav ter sredstev;

— čiščenje delovnih priprav, naprav, delovnih prostorov in objektov;

— izobraževanje in vzgoja vseh delavcev iz področja požarnega varstva.

Vsi štiri faktorji nam v seštevku dajo kvaliteto preventivne dejavnosti s tem, da je potrebno s koeficienti določiti vpliv posameznega področja.

S koordiniranim delom na vseh štirih področjih oz. s skupnim interesom vseh služb, ki vplivajo in delajo na določenem področju, ki ga obsega požarna preventiva, bomo lahko dosegli še večje uspehe to je, čim manj zanetkov požarov in čim manjša potencialna možnost za požar večjega obsega.

Izboljšana preventivna dejavnost še boljše vzdrževanje, čiščenje, in izobraževanje pa ne bo v skupnem se-

števku vplivalo samo na večjo požarno varnost ampak tudi na večjo produktivnost in kvaliteto izdelkov, kar pa je interes nas vseh.

Izobraževanje

Za izobraževanje iz požarnega varstva nam je zavarovalna skupnost Triglav odobrila 100.000 din.

Naš namen in cilj je, da se iz požarne varnosti izobražujejo vsi delavci naše OZD in to prek tečajev in gasilskih teoretično praktičnih vaj. Pripravljenih imamo pet različnih programov izobraževanja za različne stopnje zahtevnosti.

Na eni izmeni moramo imeti vsaj dve usposobljeni gasilski desetini, ki morata imeti redne gasilske vaje, drugi delavci pa se lahko izobražujejo ali v obliki rednih gasilskih vaj, ki so praviloma po delovnem času ali tečaju praviloma ob prostih sobotah. Vsako izmikanje ali neopravičeno izostajanje predstavlja hujšo kršitev delovne zmožnosti.

Odločite se za eno od oblik izobraževanja iz požarnega varstva glede na vaše želje in možnosti prevoza na delo oz. z dela.

Zakonodaja

Pripravlja se sprememba zakona o varstvu pred požarom (sprejet bo predvidoma konec leta 1983), ki bo prinesel nekaj novosti, ki so pomembne tudi za nas. Poglejmo nekatere.

Predlog predvideva, da bodo morale vse delovne organizacije določiti strokovnega delavca za požarno varnost (odvisno od tehnološkega procesa bo to samo pooblaščen delavec, v nevarnejših razmerah pa bo delavec opravljal samo ta dela), torej podobno kot je sedaj to urejeno na področju varstva pri delu.

Predvideva se tudi dopolnitev sedanjega Pravilnika o varstvu pred požarom (obstaja mišljenje, da je preveč splošen). Predvsem bo potrebno nekatere stvari bolj konkretizirati kot so naprimer ukrepi za vzdrževanje gasilnih sredstev, ukrepi za odkrivanje požara in sistem delovanja, zagotavljanja gasilske intervencije, določiti konkretne ukrepe za delovne prostore in podati osnovna navodila za gibanje in

delo, da ne bi prišlo do požara, obvezno bo potrebno voditi evidenco o požarih in zanetkih požarov, kar pri nas izvajamo že vrsto let itd. Prav tako pa je požarno varstvo v naši DO že urejeno podobno, kot predvideva bodoči zakon, tako da bodo potrebne le manjše uskladitve za prilagoditev razmer po novem zakonu. Očitno postaja, da se odgovornost na področju požarnega varstva zaostre, kar je logično, saj v sedanjih stabilizacijskih časih ni več vseeno kakšna je požarna škoda, ugotavljajo, da s preprečitvijo samo enega velikega požara v Sloveniji letno plačamo vse stroške, ki jih namenimo sedaj v ta namen. Samo nekajminutna zakasnitev odkritja oziroma intervencije pa ima lahko za posledico namesto neznatne škode, večmilijonsko škodo. Upam, da se vsi zavedamo, da se na lastnih napakah ne splača učiti.

var. ing Stane Črnc

Analiza zanetkov požarov v Predilnici Litija v prvem polletju leta 1983 (do 10. 6. 1983)

— MESTO POŽARA

čistilnica in PP	16
predilnica	2
sukalnica	4
ostalo	3

— delovna naprava

čistilni stroji	1
mikalnik	7
flajer	5
PPS	2
raztezalnik	3
čistilne naprave	0
drugo	7

— izvor vžiga

Iskra	8
trenje vlaken	10
drugo	7

— kaj je gorelo

preh in predivo	15
prah	6
predivo	3
drugo	1

— gasilna sredstva

CO_2	13
H_2O	8
prah	1
$\text{H}_2\text{O} - \text{CO}_2$	1
$\text{CO}_2 - \text{S}$	2

Vzroki za nastanek zanetkov požarov

električna energija	5
nezadovoljivo čiščenje	7
okvarjeni ležaji	4
tujek v predivu ali trenje kovina — kovina	3
neugotovljeno	6

Ob brezhibnih strojih varneje delamo

Komisija za periodične preglede delovnih naprav in priprav z vidika varstva pri delu je v prvem polletju leta 1983 opravila 8 pregledov delovnih priprav, naprav in objektov.

Komisija ugotavlja, da se kvaliteta stanja s stališča varstva pri delu glede na predhodne preglede izboljšuje, viden napredek je opazen predvsem v predpredilnici bombaza in sintetične in transformatorskih postajah, seveda pa z doseženim nikakor ne moremo biti zadovoljni, še posebno, ker se še vedno pojavljajo napake, ki so s stališča varstva pri delu nedopustne. To so predvsem:

- blokiranje varnostnih stikal;
- odlomljena centrifugalna stikala;
- poškodovana in izrabljena transportna sredstva;
- obrabljen in neurejen delovni pod;
- odstranjevanje zaščitnih pokrovov;
- čistoča in urejenost delovnega mesta;
- drugo.

Te osnovne napake, ki se periodično ponavljajo in ki pomenijo veliko potencialno nevarnost za hujše in lažje poškodbe delavca posluževalca

(potrebna je povečana pazljivost delavca za varno delo kot bi bilo to potrebno ob normalnih pogojih), poleg tega pa delavcu otežujejo posluževanje in v določenih primerih povzročajo še dodatno materialno škodo. Jasno je, da te napake ne vplivajo negativno samo na varstvo pri delu, ampak veržno sprožajo še druge probleme, ki v končni fazi predstavljajo manjšo produktivnost in dohodek.

Periodični pregledi delovnih naprav in priprav dobijo pravi pomen šele takrat, ko povezano deluje celotna veriga, od samega pregleda in ugotovitve pomanjkljivosti do končne faze, to je npr. odprave ugotovljene pomanjkljivosti. Napredek je opazen tudi na tem področju, veliko pa pričakujemo tudi od predvidene reorganizacije podjetja.

Zagotovljene varne delovne razmere in pogoji dela imajo velik pomen — omogočajo varno in produktivno delo.

Stane Črnc

Hura, počitnice so tu

Naj bo šola in pouk še tako koristen in potreben, morda komu tudi prijeten, so od tega šolske počitnice najprijetnejše. Bolj vesele za uspešne učence, manj pa seveda za slabše. Plačilo za svoje celoletno delo pa dobi vsak, zadnji dan pouka.

V Litiji je bilo to letos v soboto, 25. 6. 1983.

Tega dne je prejelo 1029 učencev litijske matične šole spričevala, od tega je 993 izdelalo razred, 30 učencev bo ponavljalo, 6 učencev iz osmih razredov pa ima popravni izpit. EPP (enoto s prilagojenim programom) je obiskovalo 37 učencev, od katerih bo eden razred ponavljal.

Na matični šoli je tako bilo: 176 odličnih, 302 prav dobrih, 326 dobrih, 189 zadostnih in 35 nezadostnih učencev.

Večina učencev je bila aktivno vključena v različne interesne dejavnosti — v krožke, sekcije, klube, šolske organizacije in društva, ki sestavljajo celovito življenje in delo šole. Prav te dejavnosti so vnesle v šolsko življenje dodatno znanje, saj so se vanje vključevali učenci na osnovi svojih interesov in veselja.

Za dosežene učne in vzgojne uspehe ima veliko vlogo tudi dobro sodelovanje staršev in učiteljev, kar bi bilo prav, da se nadaljuje tudi v naprej.

Posebno zaslužni učenci in tisti z najboljšim uspehom so prejeli tudi pohvale in nagrade.

M. M.

NASLEDNJA ŠTEVILKA — 24. AVGUSTA.

PRIŠLI

1. 6. 1983 Ivan ŽIČKAR, Trg na Stavbah 1, Litija, PB/1. izmena;

1. 6. 1983 Marija KASTELIC, Breg 1 a, Litija, obr. dr. preh.;

6. 6. 1983 Tatjana STREHAR, Graška c. 64, Litija, poč. dom;

6. 6. 1983 Jože PRIJATELJ, Graška c. 6, Litija, poč. dom;

13. 6. 1983 Hasan VELIČ Šmartno 6, S/1. izmena;

20. 6. 1983 Zdenka ŽLAHTIČ, Šmartno 7, P/rez.;

27. 6. 1983 Ksenja IZLAKAR, Ponoviška cesta 7, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Vesna AJDONIK, Ces. kom. Staneta 15, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Iztok BIZJAK, Prisojna ul. 3, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Anton BITENC, Šmarska cesta 1, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Majda PEČNIK, Ces. zas. bat. 14, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Iztok STRMLJAN, Prvomajska 2, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Nataša GERM Prvomajska 4, Litija, suk. (določen čas);

27. 6. 1983 Nataša NAMESTNIK, Ul. solidar. 1, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Helena ČEPON, Praprošče 5, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Bogdan MIGLIČ, Prvomajska 2, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Ljubica TOMC, Predilniška ul. 12, Litija, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Bogdan AHAC, Zavrstnik 30, Šmartno, suk. (dol. čas);

27. 6. 1983 Jana CELESTINA, Ponoviška ces. 7, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Alenka SOTLAR, Šmartno 73, Šmartno, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Metoda GOLOB, Ul. solidar. 1, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Cirila GOLOB, Ul. solidar. 1, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Alojz KOLEŠA, Ces. kom. Staneta 14, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Rozalija RAJNAR, Trg na Stavbah 11, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Darinka PAJTLER, Trg na Stavbah 6, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Igor ŠEPEC, Ces. Duš. Kvedra 20, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Zdenka TOKIČ, Ces. kom. Staneta 18, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Marinka DEMEC, Vel. vrh n.h. Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Danica ROŽUN, Ces. kom. Staneta 7, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Marija TOMAŽIN, Vegova 2, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Mateja POZNAJELŠEK, Praprošče 23, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Zoran VIZLAR, Ces. kom. Staneta 14, Litija, pred. (dol. čas);

27. 6. 1983 Samo DOLGANOC, Trg na Stavbah 4, Litija, trans. (dol. čas);

27. 6. 1983 Franci HRIBAR, Ces. kom. Staneta 1, Litija, trans. (dol. čas);

27. 6. 1983 Robert CELESTINA, Trg na Stavbah 8, Litija, sklad. (dol. čas);

27. 6. 1983 Jelka JELNIKAR, Predilniška 18, Litija, S/ef. (dol. čas);

27. 6. 1983 Ksenja RAK, Sp. Log 14, Litija, S/ef. (dol. čas);

27. 6. 1983 Agata BERČON, Predilniška ul. 4, Litija, S/ef. (dol. čas);

27. 6. 1983 Sabina MATOZ, Šmartno 114, Šmartno, obr. dr. pre. (dol. čas);

27. 6. 1983 Iztok SERUČAR, Badjurova 16, Litija, PP (dol. čas);

27. 6. 1983 Roman VERBIČ, Gradiške Laze 5, Šmartno, PP (dol. čas);

27. 6. 1983 Alenka KOKALJ, Partizanska pot 2, Litija, PP (dol. čas);

27. 6. 1983 Terezija DRAGAR, Trg na Stavbah 4, Litija, PP (dol. čas);

27. 6. 1983 Milan ŠIVAVEC, Ces. kom. Staneta 7, Litija, trans. (dol. čas);

27. 6. 1983 Franc KOS, M. Kostreznica 23, Šmartno, trans. (dol. čas).

ODŠLI

Upokojitve:

6. 6. 1983 Marija ČARMAN, Ces. zas. bat. 60, Litija S/3. izmena;

30. 6. 1983 Ana VOZEL, Ponoviče 6, Sava, S/1. izmena;

30. 6. 1983 Brane PETERCA, Gubčeva 4, Litija, proiz. sektor.

V naši delovni organizaciji je bilo na dan 30. 6. 1983 zaposlenih 1050 delavcev, od tega 703 žensk in 347 moških.

Od skupnega števila zaposlenih je 19 mladoletnih oseb.

V tem mesecu so se zaposlili tudi mladi delavci za dobo enega meseca. Teh je 39. Želimo jim veliko delovnih uspehov in da bi se dobro počutili med svojimi sodelavci.

J. Zupančič

Upokojili sta se

V mesecu aprilu sta se upokojili dve naši delavki tov. Slavka Gril in tov. Petra Vozel.

Naša upokojenka Slavka Gril. (Pera Vozel ni prišla na poslovilni razgovor, zato je ni na sliki.) — Foto: B. Bizjak

Tov. Grilova je pričela z delom v Predilnici leta 1948 kot snemalka kopsov v oddelku predilnice bombaža. Že po 9 mesecih je bila razporejena za predico in ta dela in naloge je uspešno opravljala vse do leta 1980, ko je bila zaradi bolezni razporejena na lažje delo, zbiranje cevkv v oddelku sukalnice. Kljub težkim delovnim pogojem je delo predice rada opravljala in ni ji bilo lahko, ko je morala zapustiti »svoje« stroje.

Tudi tov. Vozlovi je bila zaposlitev v naši delovni organizaciji edina, saj je polnih 35 let delala v komercialnem

sektorju. V letu 1948 se je zaposlila kot nabavni referent, od leta 1959 do 1979 je opravljala dela fakturista in zadnja leta pred upokojitvijo dela in naloge prodajnega referenta.

Obema želimo, da svojo zasluženno pokojnino čim dlje in čim lepše uživata.
V. B.

Avtobusni vozni red

AVTOBUSNI VOZNI RED LITJA-LJUBLJANA-LITJA					
Velja od 10. 06. 1983 dalje					
Litja odhod	Ljubljana prihod	Opombe	Ljubljana odhod	Litja prihod	Opombe
5.02	5.52	Čr.,2	Iz Dolskega		
5.10	6.03	Čr.,3,6	5.00	5.28	3
5.40	6.35	Sn,1	6.25	7.25	Čr,2
			7.15	8.04	Sn,2
5.50	6.45	Sn,3	8.15	9.34	Čr,4,5
6.20	7.20	Čr,1	8.15	9.15	Čr,2
			9.15	10.04	Sn,1
7.30	8.25	Sn,2	10.15	11.01	Sn,1
7.52	8.48	Sn,1	11.15	12.10	Čr,2
9.27	10.26	Čr,2			
10.30	11.25	Sn,1	12.15	13.10	Sn,1
11.27	12.26	Čr,2	13.15	14.04	Sn,2
			14.15	15.10	Čr,2
12.15	13.10	Sn,2	14.30	15.25	Sn,2
12.52	13.46	Za,1			
13.15	14.15	Čr,3	14.45	15.56	Čr,3
14.17	15.10	Sn,2	15.15	16.04	Sn,1
15.30	16.25	Sn,3	15.45	16.45	Čr,3
15.52	16.45	Sn,2			
16.30	17.25	Sn,2	16.30	17.25	Sn,2
			17.15	18.10	Čr,2
16.30	17.47	Sn,4,5	18.15	19.10	Sn,3
17.27	18.23	Čr,2	19.15	20.04	Sn,3
			20.15	21.04	Sn,1
19.15	20.10	Sn,4	21.15	22.15	Čr,3
19.17	20.10	Sn,1			
19.50	21.12	Čr,2,5	22.15	23.15	Čr,1
22.20	22.48	3			
	Do Dolskega				

O P O M B E:

1- vozi vsak dan

2- vozi ob delavnikih

3- vozi ob delavnikih, razen sobote

4- vozi ob nedeljah in praznikih

5- vozi preko Vač

6- vozi do Stadiona in dalje do Litostroja

Sn- vozi preko Sneberij

Za- vozi skozi Zadobrovo

Čr- vozi skozi Črnuče

Podčrtani vozijo do oziroma iz Trbovelj

Tovornjak iz tekstilne tovarne »Tekstilana« Ajdovščina bo odpeljal naročeno sintetično prejo. Tja lahko pošljemo prejo tudi po železnici — vendar gre s tovarnjakom hitreje.

Ponovno samoupravni sporazumi dejavnosti

Z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki je bil sprejet v letu 1981, so bile ponovno sprejete usmeritve za samoupravno sporazumevanje o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v posameznih dejavnostih. Kot izhodišče za pripravo samoupravnih sporazumov so bile izdelane tudi skupne strokovne podlage, ki jih bodo v samoupravnih sporazumih posameznih dejavnosti udeleženci prilagodili svojim razmeram.

Samoupravni sporazumi dejavnosti omogočajo v okviru podskupine udeležencev, skupine dejavnosti ali za celotno dejavnost, **poenotenje vsebinskih pristopov v opredeljevanju osnov in meril** pri razporejanju dohodka in njegovo delitev, pri čemer lahko upoštevajo udeleženci značilnosti svoje dejavnosti.

Na ta način se bo v bodoče uresničevala v posameznih dejavnostih družbena usmeritev razporejanja dohodka (in tudi med dejavnostmi), ki bo nadomestila sedanji Dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in osebnih dohodkov.

Nosilci aktivnosti za pripravo samoupravnih sporazumov so republiški odbori sindikatov posameznih dejavnosti, ki sporazume pripravijo v sodelovanju s splošnimi združenji dejavnosti, izvedejo javno obravnavo v organizacijah združenega dela, izvedejo postopek sprejema ter imenujejo komisijo udeležencev samoupravnega sporazuma.

Udeleženci bodo po podpisu samoupravnega sporazuma dolžni spoštovati določila sporazuma tako, da bodo razporejali ustvarjeni dohodek v skladu s skupnimi osnovami in merili samoupravnega sporazuma dejavnosti in, da bodo v delitvi sredstev za osebne dohodke upoštevali določbe o ugotavljanju zahtevnosti del in nalog za ugotavljanje prispevkov delavcev k dohodku temeljne organizacije združenega dela, na podlagi obsega, kakovosti in gospodarnosti dela in rezultatov družbenega dela. Spoštovati pa bodo morali tudi usmeritve vsakoletne resolucije o politiki družbeno gospodarskega razvoja SR Slovenije pri razporejanju dohodka in oblikovanju sredstev za osebne dohodke.

Če udeleženci samoupravnega sporazuma ne bodo spoštovali samoupravno prevzetih obveznosti, bodo imeli še vedno izvršni sveti občinskih skupščin pristojnost predlagati občinski skupščini uvedbo ustreznih ukrepov družbenega varstva, seveda, če pred tem ne bodo ustrezno ukrepali že delavski sveti.

V primerjavi s sedanjim dogovorom o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in osebnih dohodkov, ki je bil za ozde dokaj ostro zavezujoč, bodo imeli samoupravni sporazumi le usmerjevalno vlogo in je z obveznimi primerjavami h katerim bodo zavezovali podpisnike, dana večja možnost samoupravnega urejanja oziroma usklajevanja družbeno ekonomskih odnosov na področju razporejanja in delitve dohodka.

M. K.

LJUBLJANA — Titova cesta
Autocamp »Ježica«
LEPE POZDRAVE
BRIGADIRKIN
VETERANOM
Branko ADH
Miroslav
M. K.

Zahvaljujemo se za pozdrave brigadirke — veteranke Ade.